

02.04.2024

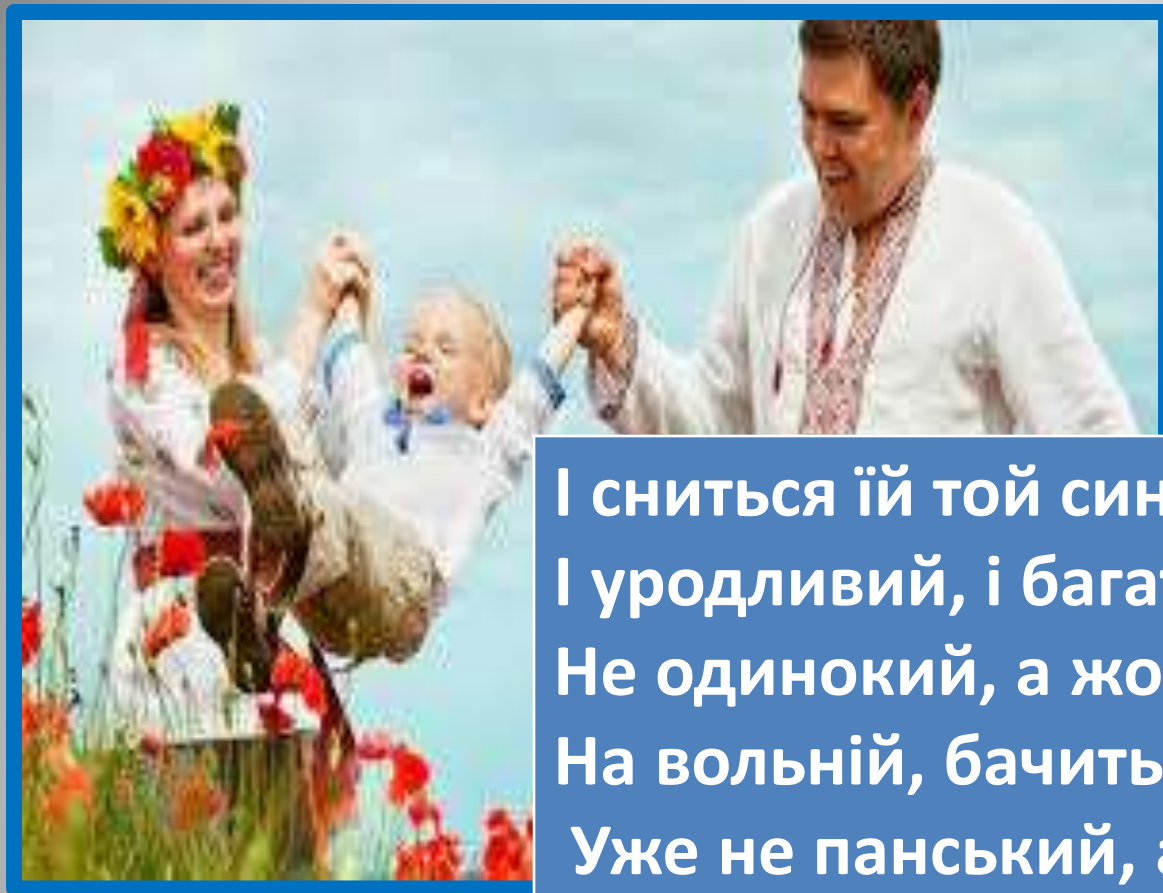
Укр.літ

Клас: 9-А,Б

Вч.: Харенко Ю.А.

Ностальгія за ідилією
родинного життя, висока
філософія життя людини на
землі.

«Росли укупочці, зросли...»

І сниться їй той син Іван
І уродливий, і багатий,
Не самотній, а заміжній
На вільній, бачиться, бо й сам
Уже не панський, а на волі...

Тарас Шевченко

І. Гришук.
Козацька родина

* * *

Росли укупочці, зросли;
Сміялись, гратись перестали.
Неначе й справді розійшлись!..
Зійшлись незабаром. Побрались;
І тихо, весело прийшли,
Душею-серцем не повинні,
Аж до самої домовини.
А меж людьми ж вони жили!

Подай же й нам, всещедрий Боже!
Отак цвісти, отак рости,
Так одружитися і йти,
Не сварячись в тяжкій дорозі,
На той світ тихий перейти.
Не плач, не вопль, не скрежет зуба —
Любов безвічну, сугубу
На той світ тихий принести.

- Глибокого психологізму Т. Шевченко досягає й у вірші «Росли укупочці, зросли...» (1860) — одному з найкращих зразків інтимної лірики. У цій поезії відтворена мрія поета про одруження й родинне щастя. Саме глибокий психологізм у вірші сприяє якнайтоншому передаванню душевних порухів ліричного героя, його думок і переживань.

Словникова робота

- Розкрийте лексичне значення слів побрались, домовини, вопль, скрежет («Росли укупочці, зросли...»)?

ПОБРА́ТИСЯ – ПОЖЕНИТИСЯ, ОДРУЖИТИСЯ.

Домовина - Місце, де поховано померлого; могила, те саме, що труна.

Вопль (росіянізм) – голосний крик

Скрежет (росіянізм) - скрегіт (різкі скрипучі звуки, що утворюються сильним тертям кам'яних, металевих предметів).

Досліджуймо

Визначте присудки в поезії «Росли укупочці, зросли...». **З'ясуйте, яку художню роль вони відіграють.**

Поміркуймо

- **Медитативна лірика**
- (лат., задумливий, замислений) - вид лірики, що має характер розмірковування, роздумування, замисленості, авторських вагань.
- **Доведіть** або **спростуйте**, що вірш «Росли укупочці, зросли...» належить до медитативної лірики.

Паспорт твору

Жанр	ліричний вірш
Вид лірики	інтимна лірика
Період творчості	після заслання (1858-1861)
Тема	звернення поета до Бога, щоб Всевишній сприяв щасливому подружньому життю кожному, хто прагне одружитися.
Ідея	возвеличення гармонії, взаєморозуміння, дружньої підтримки, що є обов'язковою передумовою для подальшого подолання труднощів тим, хто побрався.
Основна думка	Не плач, не вопль, не скрежет зуба — / Любов безвічну, сугубу / На той світ тихий принести.

Віршований розмір	Чотиристопний ямб із пірихієм.
Особливості рими	Поєднання чоловічої та жіночої рими.
Характер римування	Суміжне, кільцеве.
Сюжет	ідилічна картина любові, сімейного щастя. Відчувається, що така ж мрія володіє і серцем поета: мати пару, жити в мирі та злагоді, пройти з чистим серцем разом “тяжку дорогу” й не розгубити свого кохання.

Художні засоби

Повтори	<i>«росли-зросли», «розійшлись ... зійшлись», «на той світ тихий».</i>
Риторичні оклики	<i>«Неначе й справді розійшлись!», «Подай же й нам, всещедрий боже!»</i>
Епітети	<i>«в тяжкій дорозі», «світ тихий», «любов безвічна».</i>
Метафора	<i>«на той світ тихий перейти».</i>
Звертання	<i>«Подай же й нам, всещедрий боже!»</i>

- Автор вважає, що саме благополуччя в родині — міцність держави! Щасливе подружнє життя — злагода — довіра — щирість — повага — любов — порозуміння — готовність піти на поступки.
- Дитинство ліричного героя асоціюється із грою і сміхом. У потойбічний світ герой поезії „Росли укупочці, зросли” прагне перенести із дійсності безвічну любов. Поет, звертаючись у творі „Росли укупочці, зросли” до Бога, називає його всещедрим.

Рефлексія

1. Вірш Т. Шевченка «Росли укупочці, зросли...» написані в період

А I

Б II

В III

Г

☒ V

2. Вірш «Росли укупочці, зросли...» є зразком лірики

А пейзажної

Б громадянської

В філософської

☒ V

Г інтимної

Домашнє завдання

Опрацювати сторінки підручника 240-243,
повторити творчість Шевченка періоду
заслання, виразно читати й аналізувати
поезію, скласти психологічну
характеристику ліричного героя поезії.